

OSNOVNA ŠOLA DR. LJUDEVITA PIVKA PTUJ

Raičeva ulica 2 2250 Ptuj
Telefon: 02/ 771-0780

VZGOJNI NAČRT ŠOLE IN PRAVILA ŠOLSKEGA REDA

za šolsko leto 2011/12

V Ptuju, 1.9.2011

Ravnateljica: Dragica Emeršič

KAJ JE VZGOJNI NAČRT ŠOLE?

Je dokument, ki ga izdela šola pod vodstvom delovne skupine v sodelovanju vseh strokovnih delavcev, staršev in učencev. Pomaga pri doseganju vzgojnih ciljev. Je kratek, jedrnat in jasan.

Vzgojni načrt je namenjen učencem, staršem, strokovnim delavcem, vodstvu in vsem delavcem šole v odnosu z lokalnim okoljem oziroma potrebami in interesi občine Ptuj. Oblikovan je na osnovi vizije in poslanstva šole.

Je samostojni dokument, ki se lahko spreminja in dopolnjuje glede na potrebe uporabnikov. Je način izvajanja kurikula šole.

Z vzgojnim načrtom želimo jasno pokazati, kako poteka vzgoja na šoli.

Z vzgojnim načrtom vsak prevzema svoj del odgovornosti za vzgojo.

Vzgojni načrt je oblikovan na podlagi:

- ZOFVI-ja (cilji vzgoje in izobraževanja),
- Zakona o osnovni šoli (cilji OŠ),
- Beli knjigi o vzgoji in izobraževanju v RS (MŠŠ, 1995),
- Izhodiščih kurikularne prenove (NKS, 1997),
- Konvenciji o otrokovih pravicah.

VZGOJNI NAČRT vsebuje:

I. Vzgojna vrednote in načela

1. Vrednote
2. Načela

II. Vzajemno sodelovalni odnos s starši

III. Vzgojne dejavnosti

1. Proaktivne, preventivne dejavnosti
2. Svetovanje in usmerjanje

IV. Vzgojni postopki in ukrepi

1. Restitucija
2. Mediacija
3. Zapisnik izrednega dogodka in zapisnik o telesni poškodbi
4. Vzgojni ukrepi

V. Pohvale, priznanja, nagrade

VI. Pravila šolskega reda

I. Vzgojna vrednote in načela

1. VREDNOTE

Z vzgojnim načrtom želi šola doseči cilje in vrednote iz 2. člena Zakona o osnovni šoli. Na tem mestu omenjamo le najpomembnejši cilj, ki zajema vseh sedem vzgojnih ciljev osnovnošolskega izobraževanja: **spodbujamo skladen telesni, spoznavni, čustveni, moralni, duhovni in socialni razvoj učencev** (celostni razvoj).

Vsaka vzgoja temelji na vrednotah, ki jih spoštujejo vsi učenci, zaposleni v šoli in starši. Izmed vseh vrednot in ciljev smo kot najpomembnejše izbrali naslednje tri:

- **spoštovanje,**
- **odgovornost,**
- **strpnost,**
- **delovne in učne navade.**

Spoštovanje

Spoštovanje je osnovni pogoj za uspešno opravljanje vzgojno-izobraževalnega dela, zato se medsebojno poslušamo, smo strpni drug do drugega, priznavamo in sprejemamo drugačnost, se medsebojno vzpodbujamo in skupaj iščemo rešitve. Učenci so dolžni spoštovati vse delavce šole, vrstnike, druge ljudi. Dolžni so imeti spoštljiv odnos do narave, do drugačnih ter upoštevati šolska pravila in navodila učiteljev. Na šoli mora veljati prepričanje, da si vsi zaslužijo spoštljiv odnos.

Odgovornost

Učenci jo izkazujejo s svojo vztrajnostjo, potrpežljivostjo, izpolnjevanjem svojih dolžnosti in upoštevanjem šolskega reda.

Učitelji jo izkazujejo s svojo strokovnostjo, ustvarjalnostjo, pravičnostjo, omogočanjem zdravega okolja, doslednostjo in spoštljivostjo.

Starši jo izkazujejo s svojo skrbnostjo, sodelovanjem s šolo, spodbujanjem otroka in spremljanjem njegovega razvoja.

Strpnost

Nepoznavanje nekaterih težav, motenj in drugačnosti v ljudeh vzbuja nepojasnen strah pred neznanim in povzroča oblikovanje stereotipov in nestrpnost. Učence je potrebno seznanjati z drugačnostjo, da jo bodo razumeli in sprejeli vse okoliščine, povezane z njo. Potrebno jih je vzpodbuditi k razmišljanju z drugega zornega kota, širitvi njihovih obzorij, spoznavanju novih ljudi, kultur ter verstev. Strpnost se vzgaja s spoznavanjem, odprtostjo, komunikacijo in svobodo misli, vesti in vere.

Delovne in učne navade

Razvijanje pozitivnega odnosa do dela, ustvarjalnosti, razvijanje vztrajnosti, samostojnosti in doslednosti pri delu.

V postopku oblikovanja vzgojnega načrta bomo skupaj s starši in učenci tem vrednotam namenili posebno pozornost.

Sprejeli bomo vzgojne dejavnosti, ki bodo omogočale uresničevanje teh treh vrednot v šolskem letu 2011/12.

2. NAČELA

Vzgojni načrt izhaja iz naslednjih načel ravnanja:

- načelo oblikovanja okolja za optimalno življenje in delo v šoli v fizičnem, psiho-socialnem in duhovnem smislu,
- načela ravnanja: vključevanja in strpnosti, sodelovanja, skupnega reševanja težav, dogovarjanja, zavzetosti za vsakega posameznika, spodbujanja k odličnosti posameznikov in odnosov,
- načelo zaupanja z zagotavljanjem varnosti: pomembno je, da vsi ustvarjamo okolje, kjer se počutimo varne in kjer vlada medsebojno zaupanje. Le v takih pogojih lahko napredujemo, smo uspešni in zadovoljni,
- načelo strpnosti in sodelovanja: vsem učencem moramo zagotoviti možnosti za optimalen razvoj njihovih potencialov, sposobnosti in pri tem upoštevati individualne razlike,
- načelo skupnega reševanja težav, dogovarjanje, doslednost,
- načelo zavzetosti za vsakega posameznika, iskanje posameznikove odličnosti in odnosov.

II. Vzajemno sodelovalni odnos s starši

Vzgoja otrok je skupna naloga šole in staršev, zato je na vzgojnem področju nujno vzajemno sodelovanje med njimi.

Delavci šole, učenci in starši oziroma skrbniki razvijamo vzajemno sodelovalni odnos na vzgojnem področju.

Vzajemno sodelujemo pri:

- oblikovanju življenja in dela šole,
- različnih vzgojno – izobraževalnih dejavnostih,
- oblikovanju vzgojnega koncepta šole,
- oblikovanju akcij za izvajanje preventivnih vzgojnih dejavnosti,
- svetovanju in usmerjanju,
- povrnitvah škode in vzgojnih ukrepih,
- vključevanju v reševanje problemov njihovih otrok,
- vključevanju v reševanje problemov, ko njihovi otroci kršijo pravila šole – kodeks ravnanja.

V posameznih primerih, ko se starši oziroma skrbniki ne vključujejo v reševanje problemov, povezanih z njihovimi otroki, ali jih celo zanemarjajo, bo šola izvedla obisk strokovnega delavca na domu s soglasjem staršev. Cilj obiska je sprejetje dogovora o medsebojnem sodelovanju in vzajemnih odgovornostih. V reševanje problemov se lahko vključujejo zunanje institucije: Center za socialno delo, svetovalni center in ostale pristojne institucije.

Starši, učenci in šola sodelujemo tudi pri pripravi dveh dokumentov:

- **vzgojnega načrta šole**
- **pravil šolskega reda** - izdelajo se na podlagi vzgojnega načrta šole.

Postopek oblikovanja in sprejemanja obeh dokumentov:

1. projektna skupina 3 pedagoških delavcev (v šol. l. 2011/02),
2. učiteljski zbor, starši, učenci (oktober 2011),
3. projektna skupina in učiteljski zbor pripravita predlog obeh dokumentov; (september 2010),
4. svet staršev (oktober 2011),
5. svet šole sprejme dokumenta na 1. seji v šol. letu 2011/2012.

Sledi **uresničevanje** obeh načrtov, **evalvacija in dopolnitve** načrtov za naslednje leto.

Oblike sodelovanja s starši:

- svet staršev,
- roditeljski sestanki,
- individualne govorilne ure,
- razgovori in delavnice (ob dnevih dejavnosti, ipd.),
- publikacije,
- oglasne deske,
- pisna obvestila.

Sodelovanje učencev:

- na razrednih urah,
- otroški parlament.

Sodelovanje in odgovornost

Pravice in obveznosti staršev so:

- Starši so prvi in najpomembnejši vzgojitelji.
- Starši poskrbijo, da otrok, redno in pravočasno hodi v šolo.
- Starši poskrbijo, da otrok v šolo in na dneve dejavnosti prihaja opremljen ustrezno dejavnosti.
- Starši sporočijo izostanke in jih opravičijo v petih dneh po prihodu učena v šolo.
- Starši so obveščeni o vzgojnih in učnih procesih na šoli.
- Starši so sproti oz. čim prej seznanjeni z vzgojnimi aliučnimi težavami svojega otroka.
- Starši se redno udeležujejo govorilnih ur oz. zanimajo se za otrokovo delo v šoli in njegovim napredkom.
- Starši so deležni strokovne pomoči v primeru učnih ali vzgojnih težav z otrokom.
- Starši so se dolžni odzvati na vabila šole na pogovor o otroku.
- Starši podpirajo in dopolnjujejo izobraževanje.
- Starši spoštujejo in se ravna po Hišnem redu šole.
- Starši spoštujejo in se ravna po Vzgojnem načrtu šole.
- Starši in šola se med sabo povezujejo in usklajujejo in sicer z namenom, da dobro vzgajamo otroka.

Šola:

- Odgovorna je za izobraževanje.
- Šola podpira in dopolnjuje vzgojo staršev.
- Starši in šola se med sabo povezujejo in usklajujejo in sicer z namenom, da dobro vzgajamo otroka.

III. Vzgojne dejavnosti

1. PROAKTIVNE, PREVENTIVNE DEJAVNOSTI

Proaktivne (preventivne) vzgojne dejavnosti oblikujejo šolsko okolje, v katerem se učenci počutijo varne, sprejete, so uspešni, ustvarjalni, iniciativni, svobodni z upoštevanjem omejitev, ki jih postavlja šola. Temeljijo na kakovostnem organiziranju učenja, vzajemnem spoštovanju, odgovornosti in visokih pričakovanjih na področju učenja in medsebojnih odnosov.

Šola je avtonomna pri načrtovanju in izvajanju proaktivnih vzgojnih dejavnosti, ki temeljijo na oblikovanju okolja, v katerem bodo učenci uspešno zadovoljevali temeljne telesne, duševne, čustvene in socialne potrebe in razvijali svojo samostojnost ter odgovornost.

Starši (proaktivne dejavnosti):

- družjenja (prireditve, delavnice in druge aktivnosti, ki povezujejo učence, učitelje, starše ter lokalno skupnost),
- roditeljski sestanki,
- sodelovanje z zunanjimi institucijami,
- aktivno vključevanje staršev pri razreševanju vzgojnih in učnih težav,
- sodelovanje v svetu staršev,
- spletna stran šole,
- pogovorne ure...

Učenci (proaktivne dejavnosti):

- medsebojna pomoč med učenci – med odmori, po pouku, pomoč mlajšim učencem, tisti, ki končajo prej, pomagajo ostalim, prostor na šoli, kjer bi se lahko učili po pouku, prinašanje zvezkov v času bolezni in drugo,
- medvrstniško povezovanje,
- predstavitev pravil na začetku šolskega leta,
- oblikovanje oddelčnih dogovorov in dosledno spoštovanje teh dogovorov,
- razredne ure oz. pogovori pred izvedbo dejavnosti,
- naloge za krepitev pozitivne samopodobe,
- razvijanje pozitivne socialne klime: socialne igre, jutranji krog, branje zgodb s problemsko tematiko ...,
- krožek, kjer se učenci s pomočjo socialnih iger učijo socialnih veščin,
- nagrajevanje z glednega vedenja,
- zbiranje najučenca/učenke, najšportnika/športnice v razredu...

Učitelji (proaktivne dejavnosti):

- poenotenje kriterijev v skladu z načeli vzgojnega načrta,
- doslednost,
- odzivnost in pravočasnost pri reševanju problemov,
- učitelj je dober zgled,
- dežuranje med odmori,
- več pohval učencem in sodelavcem,
- likovni/literarni/drugi natečaji na določene teme,
- mediacija,
- učenje socialnih veščin,

- informiranje in osveščanje učencev, staršev in učiteljev o njihovih odgovornostih, pravicah in pristojnostih...

Šola:

- Projekt **Pomagajte nam zaživeti v spolnosti.**
- **COMMENIUS.**
- Projekt **EKOŠOLE.**
- Projekt **Zdrav življenjski slog.**
- Šola organizira predavanja za starše in učence.
- **Šolska svetovalna služba** svetuje učencem in staršem, kadar imajo različne osebne težave in stiske ter se posvetuje z njimi, kadar gre za vzgojne probleme, družinske odnose, učenje, finančno pomoč in poklicno odločanje.
- Izdelava besedilnih in slikovnih sporočil.
- Razredne ure .
- Izvajali bomo vzgojne dejavnosti, in sicer z namenom, da dosežemo tri cilje: **spoštovanje, odgovornost, strpnost ter delovne in učne navade.**

2. SVETOVANJE IN USMERJANJE

Svetovanje in usmerjanje pomaga učencem pri reševanju problemov v zvezi z njihovim razvojem, delom, odnosih z drugimi, razvijanju samopresoje in prevzemanju odgovornosti. Svetovanje in usmerjanje spodbuja razvijanje samovrednotenja, samokontrole, zavedanje svobodnih izbir v mejah, ki jih postavlja skupnost in razvijanje odgovornosti za lastne odločitve in ravnanja.

Cilji svetovanja in usmerjanja so, da se učenci učijo:

- oblikovati lastne cilje in strategije za njihovo uresničevanje,
- organizirati lastno delo za večjo učinkovitost,
- spremljati svojo uspešnost,
- razmišljati in presojeti o svojih vedenjih in ravnanjih drugih ljudi,
- prevzemati odgovornost in sprejemati posledice svojih dejanj,
- empatičnega vživljanja v druge,
- razumeti vzroke za neustrezna vedenja pri sebi in drugih,
- reševati probleme in konflikte,
- ustrezno ravnati v situacijah, v katerih je prisoten stres, strah, čustvena napetost, konflikti, apatičnost, frustracije, doživljanje neuspehov, depresija ...
- razvijati pozitivno samopodobo,
- dosežati druge cilje, ki si jih zastavi šola.

Svetovanje in usmerjenje bo namenjeno učencem in njihovim staršem pri reševanju problemov, ki so povezani:

- z razvojem učenca,
- s šolskim delom,
- z odnosi z vrstniki in odraslimi.

Usmerjanje in svetovanje bo lahko potekalo:

- v času šolskih obveznosti (ure oddelčne skupnosti, šolska svetovalna služba),
- v času izven pouka (pogovorne ure, govorilne ure za starše, šolska svetovalna služba).

Izvajajo ga strokovni delavci in sodelavci šole. Posebno vlogo imajo svetovalni delavci šole. Svetovanje in usmerjanje povezano z reševanjem individualnih ali skupinskih problemov učencev izvajajo za to usposobljeni strokovni delavci.

IV. Vzgojni postopki in ukrepi

1. VZGOJNI POSTOPEK: RESTITUCIJA

Je oblika vzgojnega ukrepanja, ki omogoča učencu, ki je s svojim ravnanjem povzročil materialno škodo drugemu, skupini ali šoli, da to popravi. Učenec se sooči s posledicami svojega ravnanja, sprejme odgovornost za takšno ravnanje in poišče načine s katerimi svojo napako pripravi - dogovor o načinu poravnave. V nasprotju s kaznovanjem poudarja pozitivno reševanje problemov.

(primer: učenec ostane po pouku in počisti učilnico)

Temeljna načela restitucije:

- Poravnava je smiselno povezana s povzročeno psihološko, sociološko ali materialno škodo.
- Zahteva odločitev in napor tistega, ki je škodo povzročil.
- Oškodovanec obliko poravnave sprejme kot primerno nadomestilo povzročene škode.
- Vzpodbuja pozitivno vedenje ter poudarja vrednote.
- Ni kaznovalca, učenec ustvarjalno rešuje problem.

Ukrepi v postopku restitucije.

V postopku restitucije ukrepi niso vnaprej določeni, potrebno jih je smiselno povezati s povzročeno :

- psihološko,
- socialno ali
- materialno škodo.

Povzročitelj škode se mora potruditi, da poišče rešitev, ki jo oškodovanec sprejme kot primerno nadomestilo povzročene škode. Proces restitucije je končan, ko oškodovanec potrdi, da je zadovoljen s poravnavo in ko povzročitelj, tako na čustvenem in miselnem nivoju, sprejme svoje ravnanje, kot nekaj, kar je dolžan storiti, če prej z nepremišljenim ravnanjem povzroči kakršnokoli škodo.

2. VZGOJNI POSTOPEK: MEDIACIJA

Mediacija je postopek, v katerem se osebe, ki imajo problem ali konflikt, ob pomoči tretje osebe (mediatorja) pogovorijo ter ugotovijo, kje so točke njihovega spora, si izmenjajo stališča, izrazijo svoja mnenja, ideje, težave in pričakovanja ter na podlagi izraženih interesov poskušajo najti rešitev, ki bo ustrezala obema udeležencema.

V mediaciji prevzame udeleženca sama odgovornost za rešitev nastalega konflikta. Proces vodi mediator, ki je nepristranski in s posebnimi strategijami in tehnikami usmerja ter vodi proces, ki je zaupen. Mediator mora biti ustrezno strokovno in teoretično usposobljen.

Mediacija v šoli:

- spodbuja pozitivno klimo,
- uči sprejemati odgovornost,
- učence spodbuja k mirnemu reševanju konfliktov,
- večja socialno opremljenost mladih,
- krepi pozitivno samopodobo ter spodbuja pozitivno rast in razvoj,
- zmanjšuje nasilje in agresijo,
- uči in osvešča o pomembnih družbenih vrednotah.

Šolska mediacija bo predstavljala način mirnega, konstruktivnega in odgovornega reševanja konfliktov in sporov med:

- učenci,
- učitelji,
- starši in
- drugimi delavci šole.

Postopek mediacije bo potekal:

- kadar so težave zapletene zaradi močnega čustvenega elementa,
- kadar udeleženci spora dvomijo, da so sami sposobni rešiti problem,
- kadar želimo hitro rešitev spora v korist obeh strani (sprotno reševanje konfliktov),
- kadar so udeleženci v trajnejšem odnosu (npr. učenci v oddelku, učitelj – učenec) in želijo ohraniti dobre medsebojne odnose,
- kadar želijo udeleženci izboljšati medsebojne odnose,
- kadar želijo učenci ohraniti zaupnost postopka, izraziti svoja stališča.

Postopek mediacije ni primeren, kadar:

- gre za hudo nasilje – fizično, spolno (mediacija nastopi, ko se ureja odnos),
- katera od strani ni pripravljena sodelovati,
- gre za izogibanje pouku,
- gre za hude čustvene težave (bolezen).

3. ZAPISNIK IZREDNEGA DOGODKA IN ZAPISNIK O TELESNI POŠKODBI

Učitelj, ki je prisoten ob izrednem dogodku v času vzgojno-izobraževalnega procesa, izpolni zapisnik izrednega dogodka. V zapisniku zapiše udeležence, kraj in čas dogodka, prisotne, opis dogodka, reakcijo na dogodek, zdravstvene posledice in materialno škodo ter obvesti vodstvo šole. O ukrepu odloča učiteljski zbor.

Vprimeru, da je prišlo do telesne poškodbe, se izpolni še zapisnik o telesni poškodbi.

O dogodku so obveščeni starši.

4. VZGOJNI UKREPI

Vzgojni ukrepi obsegajo posledice kršitev pravil šole. Uporabljajo se, kadar učenci niso pripravljene sodelovati pri reševanju problemov in so bile predhodno izvedene vse druge vzgojne dejavnosti. Učencem pomagajo spoznavati njihove obveznosti do drugih ljudi in pomen pravil v družbeni skupnosti. Izvajanje vzgojnih ukrepov je povezano z nudenjem podpore in vodenjem učenca, iskanjem možnosti in priložnosti za spremembo neustreznega vedenja. Pri tem sodelujejo učenec, starši in strokovni delavci šole, ki skupaj oblikujejo predloge za rešitev.

Vzgojni ukrepi:

- **ustno opozorilo,**
- **pogovor,**
- **presedanje:** učenca presedemo tako, da ne moti ostalih,
- **zapis neprimerne dogodka:** V primeru neprimerne vedenja učenca med poukom, se ga vpiše na evidenčni list, ki je priložen v dnevniku. Vpiše se datum, ura in predmet, kratek opis neprimerne aktivnosti učenca, kdo od učencev in učiteljev je bil vključen, reakcija učitelja na učenčevo neprimerno vedenje ter podpis učitelja. Ko je učenec

vpisan petič, se mu izreče vzgojni opomin. Za vsak vpis na evidenčni list, se obvesti starše.

- **telefonski pogovor s starši:** starše pokliče strokovni delavec ali pa učenec sam pokliče in pove za svoj prekršek,
- **pisno obvestilo staršem,**
- **javno opravičilo:** Od učenca se lahko zahteva javno opravičilo prizadetim. Starši morajo biti seznanjeni z dogodkom. O opravičilu se mora učenec pogovoriti s starši, s prizadetim učencem oz. učiteljem in opravičilo doma najprej pripraviti..
- **odvzem ugodnosti in pravic:** Učencu se lahko odvzamejo določene ugodnosti: odvzem igralnega odmora na razredni stopnji, odvzem odmora. O odvzemu pravice je treba obvestiti starše.
- **prehrana:** Zaradi neprimerne vedenja v jedilnici ali v učilnici učenec lahko izjemoma prehrano zaužije izven svoje skupine ali s časovnim zamikom, vendar v istem odmoru.
- **odvzem pravice do udeležbe na dnevih dejavnosti:** Če z drugimi ukrepi ni mogoče zagotoviti primerne vedenja učenca na prireditvah, dnevih dejavnosti ..., lahko šola v dogovoru z razrednikom in svetovalno službo za tega učenca (učenca) organizira nadomestni vzgojno-izobraževalni program. Razrednik pripravi program, ki traja najmanj 4 šolske ure, učenci morajo obvezno prisostvovati, program se izvaja v prostorih šole pod vodstvom strokovnega delavca.
- **odstranitev motečega učenca iz učilnice:** Za nadzor nad učencem v času odstranitve je odgovoren kdor koli od delavcev šole (vodstvo šole, svetovalna služba, knjižničarka, učitelji, ki ima prosto uro ...), učenca lahko odstranimo tudi v drug oddelek. Čas je namenjen šolskemu delu, zato učenec zapusti učilnico z gradivom in napotki za delo. Učitelj, ki je učenca odstranil od pouka, o ukrepu obvesti razrednika in učenčeve starše.
- **zadržanje na razgovoru po pouku:** z vednostjo in soglasjem staršev lahko strokovni delavec z učencem opravi po pouku razgovor ali drugo vzgojno dejavnost.
- **razgovor s starši in učencem:** strokovni delavec/delavci opravi/opravijo razgovor z učencem in njegovimi starši.
- **vsakodnevni ali tedenski kontakti s starši** in poročanje o otrokovem vedenju v šoli.
- **odvzem predmeta:** če učenec med poukom uporablja predmet, ki je za pouk moteč in/ali nevaren (mobitel, igrača, predvajalnik glasbe ...), mu ga učitelj začasno odvzame in shrani. Starši naj v čim krajšem času pridejo po odvzeti predmet.
- **povračilo škode:** če je škoda nastala zaradi namernega delovanja povzročitve škode, starši škodo v celoti poravnajo.
- **povračilno dobro delo (restitucija):** učenec se sooči s posledicami svojega ravnanja, prevzame odgovornost in poskusi sam ali ob pomoči poiskati način, s katerim popravi svojo napako. Povračilno dobro delo učenec opravi izven časa pouka, v glavnem odmoru ali po pouku. Pobudnik ukrepa opravi vse aktivnosti v zvezi z ukrepom (spremljanje dela, obvesti razrednika, če je potrebno, obvesti starše).
- **mediacija:** učenci lahko konflikt, ki je primeren za mediacijo, rešijo s pomočjo mediacije, ob pomoči šolske mediatorke. Pobudo za postopek mediacije lahko da razrednik, učitelj, učenec ali starši. Da steče postopek mediacije, se morajo strinjati vsi udeleženci konflikta. Starši so z izvedeno mediacijo seznanjeni.
- **delavnice v okviru mediacije:** učenec-i se soočijo s posledicami svojega ravnanja tako, da jim razrednik oz. učitelj pri katerem se je zgodilo neprimerno vedenje, določi določeno število ur, ki jih morajo opraviti pri šolski mediatorki v delavnicah. Te bodo potekale po pouku, v dogovoru z učencem-i. Dejavnosti bodo prilagojene vsebini učenčevega ravnanja. Razrednik seznanja starše, da učenec obiskuje delavnice ter se jim pojasni vzrok takšne kazni. V primeru, da jih učenec ne obiskuje se mu kazni poveča ali spremeni.

V. Pohvale, priznanja, nagrade

- **ustne pohvale** za prizadevnost pri enkratni ali kratkotrajni aktivnosti,
- **pohvale** za prizadevno delo **pri interesnih** ali drugih **dejavnostih** šole,
- **pohvale za vzorno vedenje**,
- **pohvale ravnatelja** za večletno izjemno prizadevnost pri pouku in drugih dejavnostih (izrekajo se v 9. razredu),
- **pohvale za dosežke izven šole:** v soglasju s starši in učencem pohvalimo učenca na valeti za vidne rezultate izven šole (dosežki na državni in mednarodni ravni) - učenci ali starši naj razredniku povedo, če učenec dosega takšne uspehe,
- **priznanja** za dosežke na tekmovanjih,
- učenci, ki prejmejo priznanje oz. pohvalo, so lahko tudi **nagrajeni**.

*(večji dosežki se pohvalijo na šolski prireditvi, ostali na razrednem nivoju)

VI. Pravila šolskega reda

1. PRAVILA OBNAŠANJA IN RAVNANJA

1. Učenci si v predprostoru ob glavnem vhodu sezujejo čevlje in jih pospravijo v omaro, ostalo garderobo odnesejo v razrede.
2. Ob zvonjenju morajo učenci učitelja počakati pred učilnico ali v učilnici.
3. Učenci na začetku ure vstanejo. Na ta način učitelja pozdravijo in se umirijo.
4. Med poukom sedijo na svojem prostoru, poslušajo razlago in aktivno sodelujejo pri različnih učnih oblikah; po končanem delu pospravijo za seboj in mirno odidejo iz razreda, ko jim to dovoli učitelj.
5. Med urami pouka ni dovoljeno žvečiti.
6. Med poukom in v podaljšanem bivanju ni dovoljena uporaba mobilnega telefona (ali osebne avdio naprave).
7. Učencev in delavcev šole ni dovoljeno izsiljevati. Učenci se ne smejo pretepati, pljuvati in žaljivo govoriti: zmerjati, groziti...
8. V poslopu šole in na šolskih površinah ni dovoljeno kajenje, posedovanje ali uživanje alkohola, droge in drugih psihoaktivnih sredstev. Enako velja za druge oblike šolskega dela: šola v naravi,ekskurzije ...
9. Za drugačne oblike pouka (ekskurzije, šola v naravi, tekmovanja ...) velja glede reda dogovor med učenci in učiteljem oziroma razrednikom.
10. Pravila lepega vedenja, spoštljivega odnosa do ljudi in stvari veljajo za šolsko poslopje, druge šolske površine in vse druge kraje, kjer poteka vzgojno-izobraževalno delo.

2. DOLŽNOSTI IN ODGOVORNOSTI UČENCA

- spoštuje pravila hišnega in šolskega reda,
- spoštuje pravice drugih učencev in delavcev šole ter ima spoštljiv in strpen odnos do individualnosti, človeškega dostojanstva, etnične pripadnosti, veroizpovedi, rase in spola drugih učencev in delavcev šole,
- v šoli in izven šole skrbi za lastno zdravje in varnost ter ne ogroža zdravja in varnosti drugih učencev in delavcev šole,
- varuje in odgovorno ravna s premoženjem šole ter lastnino učencev in delavcev šole ter le-te namerno ne poškoduje,
- učencev in delavcev šole ne ovira in ne moti pri delu,
- redno in točno obiskuje pouk in druge vzgojnoizobraževalne dejavnosti,
- sodeluje pri urejanju šole in šolske okolice ter ima spoštljiv odnos do narave,
- izpolnjuje svoje učne in druge šolske obveznosti (domače naloge, šolske potrebščine),
- izpolni osnovnošolsko obveznost (9 let šolanja).

3. VZGOJNI UKREPI OB KRŠITVAH PRAVIL

Če učenec **ne izpolnjuje svojih dolžnosti in odgovornosti, ponavlja kršitve ali huje krši pravila**, lahko šola učencu izreče naslednje vzgojne ukrepe:

- če učenec moti pouk ali je žaljiv do učitelja, le-ta učencu izreče dogovorjene ukrepe (spodaj navedeni),
- če učenec uporablja mobilni telefon med urami pouka in v podaljšanem bivanju, ga izroči učitelju (razrednik ga preda v tajništvo),
- učenec je zadržan na razgovoru po pouku (starši bodo o tem obveščeni),
- poveča se nadzor nad učencem (v času izven pouka),

- učenec je sankcioniran pri učitelju oz. predmetu, dejavnosti, kjer je kršil pravila z odvzemom določenih ugodnosti oziroma, opravljanjem družbeno koristnega dela (čiščenje učilnic, jedilnice, urejanje okolice, pomoč hišniku, čistilki,...).
- učenec/starši plača/-jo oz. povrne/-jo namerno povzročeno materialno škodo,
- učencu je prepovedana udeležba pri drugačnih oblikah pouka (na ekskurzijah, športnih dnevih, v šoli v naravi...) - šola mu zagotovi izobraževanje v drugi obliki (50. čl. ZOsn),
- če učenec zamudi k pouku, prejme neopravičeno uro.

Novi Zakon o osnovni šoli predvideva, da se z globo **od 500 do 1000 evrov kaznuje starše, če njihov otrok ne obiskuje pouka** in drugih dejavnosti v okviru obveznega programa osnovne šole iz neopravičljivih razlogov (102. čl. ZOsn).

Zaporedje ukrepov pri motenju pouka

Če učenec moti pouk, mu učitelj v zaporedju izreče naslednje ukrepe:

1. opozorilo
2. drugo opozorilo z navedenimi nadaljnjimi ukrepi
3. ukrep
 - zadržanje na razgovoru po pouku ali v času odmora (učitelj, razrednik, svetovalna delavka)
 - razgovor z ravnateljico (s timom)
4. izločitev (pri žalitvi učitelja se takoj izreče ukrep izločitve)
Izločitev se izvede v drug oddelek/razred, k svetov. delavki, k ravnateljici.
5. družbeno koristno delo, ki se izvaja v času dnevov dejavnosti – čiščenje v šoli in okolici ali po pouku.
6. starši prevzamejo otroka
(ob večjih prekrških, ogrožanju sebe in ostalih)

Vzgojni opomini

Če učenec ne izpolnjuje svojih dolžnosti in odgovornosti, določenih z zakonom, drugimi predpisi in akti šole, mu šola izreče **vzgojni opomin**.

Izreče ga v primeru, da vzgojne dejavnosti in vzgojni ukrepi ob predhodnih kršitvah niso dosegli namena. Šola izreka vzgojne ukrepe v skladu s Pravilnikom o vzgojnih opominih v osnovni šoli.

Če je učenec prejel vzgojni opomin, šola skupaj s starši in učencem sestavi **individualizirani vzgojni načrt**. V njem so opredeljeni vzgojni cilji in vzgojne dejavnosti za izboljšanje učenčevega vedenja.

Šola lahko učenca po izrečenem 3. vzgojnem opominu **prešola na drugo šolo brez soglasja staršev** (54 cl. ZOsn in Pravilnik o vzgojnih opominih v OŠ, Uradni list RS, št. 76/08).

4. VARNOST UČENCEV

Šola mora poskrbeti za varnost učencev. S tem namenom izvajamo naslednje aktivnosti:

- zagotavljamo varnost v šolskem prostoru (v poslopju šole in njeni okolici) v skladu z veljavnimi normativi in standardi,
- varujemo in nadziramo vstopanje v šolo,

- zagotavljamo jutranje varstvo,
- zagotavljamo varstvo vozačev,
- strokovni delavci dežuramo med odmorom,
- prepovedujemo zapuščanje šolskega prostora v času pouka (odhajanje v trgovino ...),
- učenci v podaljšanem bivanju odidejo domov v spremstvu staršev oziroma skrbnikov (sami le s pisnim privoljenjem staršev),
- občasno organiziramo vzgojno-izobraževalno delo v drugih oblikah organiziranega dela z učenci (lahko tudi individualno), in sicer z namenom, da se učencem zagotovi varnost ali nemoten pouk,
- izvajamo različne dejavnosti z namenom, da varujemo učence pred nadlegovanjem, trpinčenjem, zatiranjem, namernim poniževanjem, diskriminacijo in nagovarjanjem k neetičnim dejanjem.

5. OPRAVIČEVANJE ODSOTNOSTI

Starši morajo najkasneje **v petih dneh po izostanku učenca** razredniku sporočiti vzrok izostanka. Najkasneje v petih dneh po prihodu učenca v šolo morajo starši posredovati **pisno ali osebno opravičilo razredniku**. Če razrednik dvomi v verodostojnost opravičila, lahko zahteva uradno zdravniško potrdilo o opravičenosti izostanka.

Starši lahko **vnaprej napovedo** strnjeno ali v več delih trajajočo **odsotnost največ 5 dni** v letu (tako imenovani dopust). Priporočamo, da se pred zaključkom šolskega leta starši pred napovedjo dopusta posvetujejo z razrednikom o tem, če ima učenec vse potrebne ocene in pogoje za zaključeno oceno. Če starši želijo izkoristiti za otroka več kot 5 dni dopusta, morajo napisati pisno prošnjo, s katero se osebno obrnejo na ravnatelja. Če je otrok odsoten od pouka, mora poskrbeti za manjkajočo snov.

Učenec je lahko **iz zdravstvenih razlogov oproščen sodelovanja pri določenih urah pouka** in drugih dejavnostih osnovne šole, če starši predložijo razredniku mnenje in navodilo zdravstvene službe. Učenec je prisoten pri pouku in opravlja vse zadolžitve, ki jih zmore in ne ogrožajo njegovega zdravja.

O odsotnosti zaradi **sodelovanja pri športnih, kulturnih in drugih tekmovanjih in srečanjih**, na katerih učenci sodelujejo v imenu šole, razrednik obvesti starše. Navedene odsotnosti so opravičene. Kadar potekajo omenjene aktivnosti popoldne, so učenci prisotni pri pouku.

Naslednji dan so opravičeni spraševanja in domače naloge. Če se bodo udeležili tekmovanja iz učne snovi, so na dan tekmovanja oproščeni tudi ustnega preverjanja znanja.

Za **neopravičen izostanek** se šteje neopravičena odsotnost učenca pri pouku in dejavnostih obveznega programa. Razrednik o učenčevih neopravičenih izostankih obvesti starše.

6. ORGANIZIRANOST UČENCEV

Oddelčna skupnost je temeljna oblika organiziranosti učencev enega oddelka. Učenci pri urah oddelčne skupnosti skupaj z razrednikom obravnavajo posamezna vprašanja iz življenja in dela svoje skupnosti in šole ter oblikujejo predloge in pobude za boljše delo in razreševanje problemov:

- sodelujejo pri oblikovanju vzgojnega načrta šole in pravilih šolskega reda ter izvajajo sprejete dogovore,
- obravnavajo učni uspeh v oddelku,
- organizirajo medsebojno pomoč pri učenju in pomoč sošolcem v različnih težavah,
- obravnavajo kršitve in predlagajo načine ukrepanja,
- oblikujejo predloge za pohvale, priznanja in nagrade učencem v oddelčni skupnosti,
- organizirajo različne oblike dežurstva,

- organizirajo različne akcije in prireditve,
- opravljajo druge naloge, za katere se dogovorijo.

Oddelčne skupnosti se preko svojih predstavnikov povezujejo v **skupnost učencev šole**. Učenci oddelčne skupnosti praviloma izberejo enega predstavnika v skupnost učencev šole. Le-ta pod vodstvom mentorja opravlja različne dejavnosti za izboljšanje medsebojnih odnosov, spodbuja čut za druge ljudi (v solidarnostnih akcijah), zaznava nasilje, poniževanje, zatiranje učencev ...

Šolski parlament je izvršilni organ skupnosti učencev šole. Sestavljajo ga učenci, ki jih izvoli skupnost učencev šole. Število predstavnikov se določi glede na število oddelkov v šoli. Šolski parlament skliče ravnatelj ali mentor skupnosti učencev šole.

7. ZDRAVSTVENO VARSTVO UČENCEV

Osnovna šola sodeluje z zdravstvenimi zavodi pri izvajanju zdravstvenega varstva učencev, zlasti pri izvedbi obveznih

sistematičnih zdravstvenih pregledov v času šolanja. Če učenec odkloni sodelovanje pri predpisanem zdravstvenem pregledu, razrednik o tem obvesti starše učenca. Šola organizira v sodelovanju z zdravstvenimi zavodi **sistematične preglede zob**, predavanja na temo negovanja in učenje pravilnega čiščenja zob. Za zdravljenje zob skrbi šolska zobna ambulanta.

Šola osvešča učence o **zdravem načinu življenja**. Učence in starše osvešča o načinih iskanja ustrezne pomoči v primerih spolnega nadlegovanja in zlorabe ter nasilja v družini. V ta namen organizira različne aktivnosti pri pouku in drugih dejavnostih šole.